

FORENINGEN LOKALARKIVER I AARHUS

arkivudvalgetaak@gmail.com

<https://www.aakb.dk/biblioteker/lokalarkiver-i-aarhus-kommune>

[Sekretær Mikkel Randlev Møller mrm@aarhus.dk](mailto:mrm@aarhus.dk)

22 arkiver er medlemmer.

ÅRSBERETNING 2023

Arkivudvalgets sammensætning:

Område Nord: Jørn Christiansen fra Vejlbj Risskov, suppleant Jytte Bjerg fra Spørring

Område Vest: Peter Poulsen fra Borum-Lyngby, suppleant Connie Stallkneckt Mikkelsen Brabrand Årslev

Niels Løgager Åby-Åbyhøj er fratrukket.

Område Syd: Kirsten Williams forperson i arkivudvalget. suppleant Krista Franck Højbjerg-Holme

Leder af Lokalbibliotekerne Susanne Gilling

Stadsarkivar Søren Bitsch Christensen

Sekretær Mikkel Randlev Møller

Ifølge arkivudvalgets forretningsorden er suppleanterne inviteret til at deltage i alle udvalgs møder.

Udvalget har holdt tre møder og et årsmøde på Dokk1. Et møde i september er holdt på Hjortshøj-Egå-Skæring Egnsarkiv.

Derudover arrangerer arkiverne i Nord, Vest og Syd 1-2 møder for sig selv i løbet af året bl.a. for at vælge repræsentanter til arkivudvalget og drøfte lokale forhold.

IT-konsulent for arkiverne Svend Erik Kjølhede Nielsen

Der er udsendt fire mails til alle arkiver:

20-02-2023 Noget om Virusbeskyttelse og Firewall

02-03-2023 Kopiering af kassettebånd, videobånd, CD'er, DVD'er, før de "dør"

29-06-2023 Arkibas adgangskode

31-08-2023 Noget om digitalisering af store dokumenter og billeder.

Besøg/henvendelser:

8 om internet og netværk

3 om printere

2 andre problemer

Svend Eriks kontrakt forlænges fra 1.4.2024- 1.4.2026

Arkivernes lokaleforhold.

Endelig kom Hjortshøj-Egå-Skæring Egnarkiv på plads i nye lokaler og godt i gang med at drive arkivet.

Andre Arkiver kan fortsat drømme om at komme op fra små og utidssvarende kælderlokaler. Endnu værre er det dog at blive opsagt fra lokaler.

Skødstrup Sogns Egnarkiv

Desværre modtog Skødstrup Sogns Egnarkiv i efteråret en opsigelse af deres lokaler på Lokalcenter Rosenbakken.

Status i februar 2024 fra Aarhus Kommune:

Skødstrup Sogns Egnarkiv har modtaget en opsigelse af arkivets lokaler i Folkehuset Skødstrup.

Dette har sat arkivet i en vanskelig situation. Det siger sig selv, at hvis arkivet bliver hjemløst, vil det have en meget alvorlig betydning for arkivet, dets virke, for opbevaring af dets materialer og for de frivillige, som driver arkivet. Der er behov for en hurtig og varig løsning.

Men erfaringen viser også, at det ikke altid er så nemt at finde nye lokaler. Dette gælder desværre også denne gang.

Bibliotekerne og Forvaltningen arbejder derfor sammen om at finde en god lokaleløsning.

Der afholdes møder med de kommunale enheder – Sundhed og omsorg (som hidtil har huset arkivet) og Teknik og Miljø (som pr. 1. januar 2024 er ansvarlige for alle kommunens bygninger).

Heldigvis har vi ved en forhandling med Sundhed og Omsorg fået udsat udflytningsdatoen til sommerferien 2024.

Arkivet selv – og støtteforeningen – er meget aktive i sagen og gør selv et meget stort arbejde for at finde lokaler i området, samt for at gøre offentligheden, byråd og rådmænd opmærksomme på situationen.

Vi -Aarhus Kommune -håber, at der kan findes en god løsning for arkivet.

Solbjerg og Omegns Lokalhistoriske Arkiv planlægning af flytning

Som følge af en stor skoleudvidelse og renovering af Solbjerg skole flytter folkebibliotek, skolebibliotek og lokalhistoriske arkiv for Solbjerg sammen i nye lokaler, der får central placering ved skolens hovedindgang.

Det betyder nye lokaler i stueplan med stor visuel synlighed, der hvor de fleste elever, forældre, samarbejdspartnere og mange flere går ind ad døren. Der er færre m² for alle end i de nuværende lokaler. Det nye bofællesskab vil dog styrke samarbejdet mellem folkebibliotek, skolebibliotek og lokalhistorisk arkiv endnu mere og generelt give nye lysere lokaleforhold.

Der forventes en indflytning inden sommerferien 2024 og senere på året vil der blive en festligholdelse af alle de nye områder.

Planlægningen har været i gang i flere år og involverer bl.a. rådgiver og arkitekter. Projektledelsen har Magistraten for Børn og Unge og Aarhus Bibliotekerne sidder i styregruppen for hele projektet. Derudover er der en projektgruppe på tværs af folkebibliotek, skolebibliotek og lokalhistoriske arkiv, der har samarbejdet om de nye lokaler.

Mårslet Egnarkiv

Arkivet måtte lukke 6 uger i januar/februar. Det var tredje gang i løbet af få år.

Alle ejendomme i Aarhus Kommune, inklusiv hvor Arkiverne befinder sig, er overdraget til Teknik og Miljø.

Fra årsskiftet 2023-2024 overtog den kommunale enhed Teknik og Miljø alle bygninger i Aarhus Kommune. Bygningerne er samlet i en ny kommunal institution – Aarhus Ejendomme.

Det er således ikke længere Bibliotekerne der driver, vedligeholder, renoverer bygningerne, der udarbejder beredskabsplaner/sikkerhedsplaner osv. for de kommunale bygninger.

Dette gælder således også de *kommunale* bygninger, hvori arkiverne befinder sig - uanset om arkivet ligger for sig selv i en kommunal bygning eller i en bygning sammen med en kommunal enhed, som f.eks. et plejehjem, bibliotek, en skole eller andet.

Alle arkivernes brugsaftaler og lejemål fortsætter uændret.

Bibliotekerne er fortsat den organisatoriske enhed, hvorunder arkiverne sorterer i kommunal sammenhæng.

Bibliotekerne er således fortsat er engageret i arkivernes ve og vel. Derfor følger vi nøje arkivernes lokalesituation og vi går fortsat aktivt ind i lokalesager, som berører arkiverne.

Stadsarkivet v/Stadsarkivar Søren Bitsch Christensen

Aarhus Kommunes arkivopgave blev som bekendt i mange årtier varetaget af Erhvervsarkivet, men med oprettelsen af Aarhus Stadsarkiv valgte kommunen selv at løfte opgaven med arkivering af de mange dokumenter fra den kommunale forvaltning. I den forbindelse hjemtog kommunen i 2016 sine kommunale arkivalier fra Rigsarkivet. Kommunearchivet er helt centralt for stadsarkivets eksistensgrundlag, og med et omfang på ca. 6.000 hyldemeter er samlingen ret omfattende. I årene siden har stadsarkivet aktivt arbejdet med materialet.

Da stadsarkivet fik overdraget Kommunearchivet, fulgte også et stort regneark med 80.000 registreringer. En af opgaverne, som stadsarkivet løbende har arbejdet med lige siden, var at oversætte dette til noget, der passede ind i stadsarkivets systemer, og dermed gøre materialet tilgængeligt for borgerne. Arbejdet er nu færdigt, og resultatet er, at alle registreringerne nu er overført til AarhusArkivet, så det er muligt at fremsøge arkivmaterialet i det store Kommunearchiv.

Meget af materialet har altid kun været beskrevet på overordnet arkivæske niveau med arkivskaber og materialetype, og vi ved ikke ret meget om materialet inden i æskerne. En anden opgave, som stadsarkivet hele tiden arbejder med, er derfor at åbne arkivæskerne og beskrive materialet mere detaljeret, og for nyligt er journalsager fra sognekommunerne kommet under luppen – kommunearchivet dækker nemlig også over de omkringliggende sognekommuner. En flittig medarbejder er nu færdig med at beskrive disse journalsager, så de er bedre beskrevet med en højere detaljeringsgrad på AarhusArkivet. Sognekommunernes arkiver kan ses på dette link: [Kommunearchivet \(1841-2015\) | AarhusArkivet](#)

Stadsarkivet arbejder også altid på at digitalisere arkivalier, og meget materiale i digitaliseringsbunken er udvalgt fra Kommunearchivet. En større mængde arkivmateriale derfra arbejder Family Search i disse dage på at digitalisere i samarbejde med stadsarkivet. Family Search som organisation besøger arkiver rundt omkring i verdenen med henblik på at digitalisere arkivalier, og nu er det blevet Aarhus' tur. Med opstart i efterårsferien er det anden gang, de er forbi stadsarkivet –

sidste gang var i 2017. To kameraoperatører er nu flittigt i gang med arbejdet, og i skrivende stund har de lige afsluttet digitalisering af byrådets journalsager fra perioden 1866-1924, som i årene samlet udgør ca. 26.000 sager. Næste opgave er at digitalisere journalsager fra Fattigvæsenet, der også er en del af Kommunearchivet. De kommer også omkring skoleprotokoller mv. fra sognekommunerne.

Mens digitaliserede udgaver af byrådets forhandlinger længe har været tilgængelige på AarhusArkivet, er det altså nu de tilknyttede journalsager fra byrådet, der vil blive publiceret online, så man kan gennemse dem hjemme fra egen stue. Man skal dog væbne sig med lidt tålmodighed, da der ligger et stort arbejde med at få dem online, når projektet er færdigt.

Årsopgørelse fra 22 arkiver

	2020/2021 Covid	2019	2022	2023	Spredning 2023
Åbent pr. måned planlagt Nedlukning Pga.Covid	200 timer nedlukning gennemsnitlig 8mdr/6mdr	201	226	230	2-48
Besøg inkl arkivernes dag	482/575	1834	1201	1368	4-264
Antal frivillige	147/149	193	151	153	1-20
Arkivalier afleveret til arkivet	306/319	419	309	349	0-59
Tlf/mundtlig kontakt	523/515	528	396	446	0-155
Mail	959/810	850	875	833	0-230
Udstillinger Inkl. billedserier	36/63	84	34	42	0-10
Foredrag inkl. byvandring	11/27	41	62	38	0-6
Udgivelser bog, kalendere, artikler	68/66	62	26	86	0-12
Interview	3/2	22	9	12	0-6
Antal foto på Arkiv.dk	83.235/87.040	72.187	90,203	Ikke modtaget	462-16.340
Alle frivilliges arbejde i åbningstid og inkl. hjemmearbejde mdl.	2006/1409	3131	2772	4290	0-55

Covid-årene 2020-2021er i kolonne for sig selv yderst til ve. og er år med «unormal aktivitet».

I sammenligning med 2022 er der flere besøg og aflevering af arkivalier. Antal af mundtlige og skriftlige henvendelser er sammenlagt ens. Der har været flere udstillinger og færre foredrag- aktivitet hos Støtteforeninger er indbefattet. Der er lagt flere arbejdstimer i arkivarbejdet i 2023. I gennemsnit holder arkiverne lukket 7 uger om året.

Regnskab 2023 i overskrifter. Regnskab er sendt til arkiverne i juni og november. Årsregnskabet udsendes i februar

I modsætning til 2022 er der i 2023 kun et lille underskud. Det er opnået ved besparelse på arkivledernes honorar og ændret abonnement på bredbånd og net. Arkivernes udgifter til drift af arkivet er mindre i 2023, specielt i Område Vest. Det medfører i 2024, at syv arkiver ikke får tildelt rammebeløb, da deres opsparing overstiger rammebeløbet. Tre i Vest, to i Nord, en i Syd.

Udviklingspuljen	Regnskab	Noter
Kurser / kørsel	26.312	
Bevillinger	0	Bevilling 10.000 ikke hævet
I alt	26.312	
Arkivernes Fælles		
Arkivledere honorar	205.875	14 + IT-konsulent
Bredbånd/net	12.419	
Årsmøde	16.384	
LIØ-kontingent	5.500	
Arkibas licens	59.278	
Visda afgift	11.632	
Sla kontingent	58.291	
Arkiverne		
Område Syd	46.099	Rammebeløb 7.500
Område Vest	31.538	Rammebeløb 6.500
Område Nord	40.673	Rammebeløb 5.500
Diverse	13.672	
Resultat	527.679	
Rammebeløb	523.000	
Årets underskud	4.679	
Opsparing		168.986 overføres til 2024